

Περιεχόμενα

Πρόλογος στη 2η ελληνική έκδοση, <i>Ι. Κατερέλος – Σ. Χατζηφωτίου</i>	19
Πρόλογος στην 1η ελληνική έκδοση, <i>Κ. Ζαφειρόπουλος</i>	27
Εισαγωγή	31
Επιστολή προς φοιτητές από το βιβλίο	39
1 Ανθρώπινη έρευνα και επιστήμη	43
Εισαγωγή	44
Αναζητώντας την πραγματικότητα	46
Γνώση μέσω συναινετικής πραγματικότητας	46
Κοινή ανθρώπινη έρευνα	47
Παράδοση	49
Αυθεντία	49
Σφάλματα στην έρευνα και ορισμένες λύσεις	50
Τα θεμέλια της κοινωνικής επιστήμης	53
Θεωρία, όχι φιλοσοφία ούτε πίστη	55
Κοινωνικές κανονικότητες	56
Σύνολα, όχι άτομα	59
Έννοιες και μεταβλητές	61
Οι σκοποί της κοινωνικής έρευνας	68
Η δεοντολογία της ανθρώπινης έρευνας	72
Η διαλεκτική της κοινωνικής έρευνας	72
Ιδιογραφική και νομοθετική ερμηνεία	72
Επαγωγική και παραγωγική θεωρία	75
Σύγκριση μεταξύ αιτιοκρατίας και αυτενέργειας	77
Ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα	80
Η ερευνητική πρόταση	83
2 Παραδείγματα, θεωρία και έρευνα	89
Εισαγωγή	90
Μερικά παραδείγματα της κοινωνικής επιστήμης	92
Μακροθεωρία και μικροθεωρία	94
Πρώιμος θετικισμός	95
Συγκρουσιακό παράδειγμα	96
Συμβολική αλληλεπίδραση	97
Εθνομεθοδολογία	98
Δομικός λειτουργισμός	99

Φεμινιστικά παραδείγματα	101
Κριτική φυλετική θεωρία	104
Αναθεώρηση της ορθολογικής αντικειμενικότητας	105
Επιστροφή σε δύο συστήματα λογικής	110
Το παραδοσιακό μοντέλο της επιστήμης	110
Σύγκριση παραγωγής και επαγωγής	115
Παραγωγική συγκρότηση θεωρίας	123
Αφετηρία	123
Συγκρότηση της θεωρίας σας	124
Ένα παράδειγμα παραγωγικής θεωρίας: Διανεμητική δικαιοσύνη	125
Επαγωγική συγκρότηση θεωρίας	128
Ένα παράδειγμα επαγωγικής θεωρίας: Γιατί οι άνθρωποι καπνίζουν μαριχουάνα;	129
Οι δεσμοί θεωρίας και έρευνας	130
Η σημασία της θεωρίας για τον «πραγματικό κόσμο»	132
Ερευνητική δεοντολογία και θεωρία	134
3 Ζητήματα δεοντολογίας και πολιτικής στην κοινωνική έρευνα	139
Εισαγωγή	140
Ζητήματα δεοντολογίας στην κοινωνική έρευνα	142
Εθελοντική συμμετοχή	142
Προστασία των συμμετεχόντων	144
Ανωνυμία και εμπιστευτικότητα	149
Παραπλάνηση	155
Ανάλυση και υποβολή εκθέσεων	157
Θεσμικά όργανα αξιολόγησης	158
Κώδικες επαγγελματικής δεοντολογίας	166
Δύο δεοντολογικές διαμάχες	166
Προβλήματα στην «τσαγερί»	167
Παρατηρώντας την ανθρώπινη υπακοή	168
Η πολιτική της κοινωνικής έρευνας	170
Αντικειμενικότητα και ιδεολογία	171
Πολιτική με μικρό «π»	177
Πολιτική στις σωστές διαστάσεις	179
4 Σχεδιασμός έρευνας	185
Εισαγωγή	186
Τρεις σκοποί έρευνας	188
Διερεύνηση	188
Περιγραφή	190
Ερμηνεία	190
Ιδεογραφική ερμηνεία	191
Η λογική της νομοθετικής προσέγγισης	193
Κριτήρια νομοθετικής αιτιότητας	194
Νομοθετική αιτιακή ανάλυση και έλεγχος υποθέσεων	197
Εσφαλμένα κριτήρια νομοθετικής αιτιότητας	197

Ικανές και αναγκαίες συνθήκες	198
Μονάδες ανάλυσης	200
Άτομα	203
Ομάδες	203
Οργανώσεις	204
Κοινωνικές αλληλεπιδράσεις	204
Κοινωνικά τεχνουργήματα	206
Επισκόπηση των μονάδων ανάλυσης	207
Εσφαλμένος συλλογισμός σχετικά με τις μονάδες ανάλυσης: Οικολογικό σφάλμα και αναγωνισμός	208
Η χρονική διάσταση	212
Συγχρονικές μελέτες	213
Διαχρονικές μελέτες	214
Κατά προσέγγιση διαχρονικές μελέτες	220
Παραδείγματα ερευνητικών στρατηγικών	223
Μεικτοί τύποι	224
Πώς να σχεδιάσετε ένα ερευνητικό πρόγραμμα	225
Εκκίνηση	228
Εννοιολόγηση	229
Επιλογή ερευνητικής μεθόδου	230
Λειτουργικοποίηση	230
Πληθυσμός και δειγματοληψία	231
Παρατηρήσεις	231
Επεξεργασία δεδομένων	232
Ανάλυση	232
Εφαρμογή	233
Επισκόπηση του σχεδιασμού έρευνας	233
Η ερευνητική πρόταση	235
Στοιχεία μιας ερευνητικής πρότασης	235
Η δεοντολογία του σχεδιασμού έρευνας	239
5 Κοινωνική εννοιολόγηση, λειτουργικοποίηση και μέτρηση	245
Εισαγωγή	246
Μετρώντας οτιδήποτε υπάρχει	247
Αντιλήψεις, έννοιες και πραγματικότητα	249
Έννοιες ως κατασκευές	251
Εννοιολόγηση	253
Ενδείκτες και διαστάσεις	253
Η εναλλαξιμότητα των ενδεικτών	257
Πραγματικοί, ονομαστικοί και λειτουργικοί ορισμοί	258
Δημιουργία εννοιολογικής τάξης	261
Ένα παράδειγμα εννοιολόγησης: Η έννοια της ανομίας	263
Ορισμοί σε περιγραφικές και ερμηνευτικές μελέτες	266
Επιλογές λειτουργικοποίησης	268
Εύρος διακύμανσης	268
Βαθμός ακρίβειας μεταξύ των άκρων	270

Μια σημείωση για τις διαστάσεις	271
Δίνοντας έναν ορισμό σε μεταβλητές και τιμές	272
Επίπεδα μέτρησης	273
Μοναδικοί ή πολλαπλοί ενδείκτες	279
Μερικά παραδείγματα επιλογών λειτουργικοποίησης	281
Η λειτουργικοποίηση συνεχίζεται αδιάλειπτα	282
Κριτήρια ποιότητας της μέτρησης	284
Ακρίβεια και πιστότητα	284
Αξιοπιστία	285
Εγκυρότητα	290
Ποιος αποφασίζει τι είναι έγκυρο;	294
Ένταση μεταξύ αξιοπιστίας και εγκυρότητας	295
Η δεοντολογία της μέτρησης	296
6 Δείκτες, κλίμακες και τυπολογίες	301
Εισαγωγή	302
Δείκτες και κλίμακες	303
Κατασκευή δεικτών	307
Επιλογή στοιχείων	307
Εξέταση εμπειρικών σχέσεων	309
Βαθμονόμηση δείκτη	317
Διαχείριση ελλιπών δεδομένων	321
Επικύρωση δεικτών	326
Η θέση των γυναικών: Ένα παράδειγμα κατασκευής δείκτη	330
Κατασκευή κλιμάκων	333
Κλίμακα κοινωνικής απόστασης του Bogardus	333
Κλίμακα Thurstone	335
Κλίμακα Likert	336
Σημασιολογικός διαφορισμός	338
Κλίμακα Guttman	339
Τυπολογίες	343
7 Η λογική της δειγματοληψίας	349
Εισαγωγή	350
Σύντομη ιστορία της δειγματοληψίας	352
Ο πρόεδρος Alf Landon	353
Ο πρόεδρος Thomas E. Dewey	354
Δύο τύποι δειγματοληπτικών μεθόδων	355
Μη πιθανοτική δειγματοληψία	356
Δειγματοληψία βασισμένη σε διαθέσιμα υποκείμενα	356
Σκόπιμη δειγματοληψία ή δειγματοληψία κατά κρίση	357
Δειγματοληψία χιονοστιβάδας	358
Ποσοστική δειγματοληψία	360
Επιλογή πληροφορητών	361
Θεωρία και λογική της πιθανοτικής δειγματοληψίας	363
Συνειδητή και μη συνειδητή δειγματοληπτική μεροληψία	364

Αντιπροσωπευτικότητα και πιθανότητα επιλογής	366
Τυχαία επιλογή	369
Θεωρία πιθανοτήτων, δειγματοληπτικές κατανομές και εκτιμήσεις δειγματοληπτικού σφάλματος	370
Πληθυσμοί και δειγματοληπτικά πλαίσια	383
Επισκόπηση πληθυσμών και δειγματοληπτικών πλαισίων	389
Τύποι δειγματοληπτικών σχεδιασμών	390
Απλή τυχαία δειγματοληψία	390
Συστηματική δειγματοληψία	393
Διαστρωματωμένη δειγματοληψία	395
Λανθάνουσα διαστρωμάτωση στη συστηματική δειγματοληψία	398
Παράδειγμα: Δειγματοληψία πανεπιστημιακών φοιτητών	399
Τροποποίηση δείγματος	400
Πολυεπίπεδη δειγματοληψία κατά συστάδες	400
Πολυεπίπεδη δειγματοληψία και δειγματοληπτικό σφάλμα	402
Διαστρωμάτωση στην πολυεπίπεδη δειγματοληψία κατά συστάδες	406
Δειγματοληψία με πιθανότητα ανάλογη του μεγέθους	406
Μη αναλογική δειγματοληψία και στάθμιση	408
Πιθανοτική δειγματοληψία: Ανακεφαλαίωση	411
Η δεοντολογία της δειγματοληψίας	412
8 Κοινωνικά πειράματα	417
Εισαγωγή	418
Θέματα κατάλληλα για πειράματα	418
Το κλασικό πείραμα	420
Ανεξάρτητες και εξαρτημένες μεταβλητές	420
Προέλεγχος και μεταέλεγχος	421
Πειραματικές ομάδες και ομάδες ελέγχου	422
Το διπλά τυφλό πείραμα	424
Επιλέγοντας συμμετέχοντες	426
Πιθανοτική δειγματοληψία	427
Τυχαιοποίηση	427
Ταίριασμα	428
Ταίριασμα ή τυχαιοποίηση;	430
Παραλλαγές πειραματικών σχεδιασμών	431
Προπειραματικοί ερευνητικοί σχεδιασμοί	431
Ζητήματα εγκυρότητας στην πειραματική έρευνα	433
Παραδείγματα πειραμάτων	440
Διαδικτυακά πειράματα	443
«Φυσικά» πειράματα	443
Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της πειραματικής μεθόδου	446
Δεοντολογία και πειράματα	447
9 Δειγματοληπτική έρευνα	451
Εισαγωγή	452
Θέματα κατάλληλα για δειγματοληπτική έρευνα	453

Οδηγίες για τη διατύπωση ερωτήσεων	454
Επιλέξτε την κατάλληλη μορφή ερωτήσεων	455
Οι ερωτήσεις πρέπει να είναι σαφείς	457
Αποφύγετε τις διφορούμενες ερωτήσεις	457
Οι ερωτώμενοι πρέπει να είναι ικανοί να απαντήσουν	457
Οι ερωτώμενοι πρέπει να είναι διατεθειμένοι να απαντήσουν	458
Οι ερωτήσεις πρέπει να είναι σχετικές	459
Οι σύντομες ερωτήσεις είναι οι καλύτερες	460
Αποφύγετε τις αρνητικές ερωτήσεις	460
Αποφύγετε μεροληπτικές ερωτήσεις και όρους	460
Κατασκευή ερωτηματολογίου	463
Γενική μορφή ερωτηματολογίου	463
Μορφές για ερωτώμενους	464
Προϋποθετικές ερωτήσεις	464
Ερωτήσεις πίνακα	467
Διάταξη των ερωτήσεων	468
Οδηγίες ερωτηματολογίου	469
Προέλεγχος ερωτηματολογίου	470
Δείγμα ερωτηματολογίου	471
Ερωτηματολόγια αυτοαναφοράς	471
Ταχυδρόμηση και επιστροφή	474
Παρακολούθηση των επιστροφών	475
Επαναληπτικές αποστολές	476
Ποσοστό απόκρισης	477
Αμοιβή για τους ερωτώμενους	479
Μια μελέτη περίπτωσης	480
Δειγματοληπτικές έρευνες με χρήση συνεντεύξεων	482
Ο ρόλος του συνεντευκτή	482
Γενικές οδηγίες για τις συνεντεύξεις	484
Συντονισμός και έλεγχος	487
Τηλεφωνικές έρευνες	490
Θετικοί και αρνητικοί παράγοντες	490
Τηλεφωνικές συνεντεύξεις με τη βοήθεια ηλεκτρονικού υπολογιστή (CATI)	492
Ποσοστά απόκρισης σε έρευνες μέσω συνεντεύξεων	493
Διαδικτυακές έρευνες	495
Διαδικτυακές συσκευές	496
Σχεδίαση οργάνων	498
Βελτίωση ποσοστού απόκρισης	499
Μεικτές έρευνες	501
Σύγκριση των διαφορετικών μεθόδων δειγματοληπτικής έρευνας	502
Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των δειγματοληπτικών ερευνών	505
Δευτερογενής ανάλυση	507
Δεοντολογία της δειγματοληπτικής έρευνας	512
10 Ποιοτική έρευνα πεδίου	517
Εισαγωγή	518

Ζητήματα κατάλληλα για έρευνα πεδίου	519
Ειδικά ζητήματα της ποιοτικής έρευνας πεδίου	524
Οι διάφοροι ρόλοι του παρατηρητή	525
Σχέσεις με τα υποκείμενα	528
Μερικά παραδείγματα στην ποιοτική έρευνα πεδίου	533
Νατουραλισμός	533
Εθνομεθοδολογία	536
Εμπειρικά θεμελιωμένη θεωρία	538
Μελέτες περίπτωσης και διευρυμένη περιπτωσιολογική μέθοδος	542
Θεσμική εθνογραφία	545
Συμμετοχική έρευνα δράσης	547
Διεξάγοντας ποιοτική έρευνα πεδίου	553
Προετοιμασία για το πεδίο	553
Ποιοτικές συνεντεύξεις	556
Ομάδες εστίασης	561
Καταγραφή παρατηρήσεων	564
Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της ποιοτικής έρευνας πεδίου	568
Εγκυρότητα	569
Αξιοπιστία	571
Δεοντολογία της ποιοτικής έρευνας πεδίου	572
11 Διακριτικές μέθοδοι	577
Εισαγωγή	578
Ανάλυση περιεχομένου	579
Ζητήματα κατάλληλα για ανάλυση περιεχομένου	580
Δειγματοληψία στην ανάλυση περιεχομένου	581
Κωδικοποίηση στην ανάλυση περιεχομένου	587
Παραδείγματα ανάλυσης περιεχομένου	594
Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της ανάλυσης περιεχομένου	597
Ανάλυση υφιστάμενων στατιστικών	599
Η μελέτη της αυτοκτονίας από τον Durkheim	599
Οι επιπτώσεις της παγκοσμιοποίησης	602
Μονάδες ανάλυσης	603
Προβλήματα εγκυρότητας	604
Προβλήματα αξιοπιστίας	605
Πηγές υφιστάμενων στατιστικών	606
Συγκριτική και ιστορική έρευνα	610
Παραδείγματα συγκριτικής και ιστορικής έρευνας	610
Πηγές συγκριτικών και ιστορικών δεδομένων	615
Αναλυτικές τεχνικές	617
Διακριτική έρευνα στο Διαδίκτυο	620
Δεοντολογία και διακριτικά μέτρα	622
12 Έρευνα αξιολόγησης	627
Εισαγωγή	628
Ζητήματα κατάλληλα για έρευνα αξιολόγησης	630

Διατυπώνοντας το πρόβλημα: Ζητήματα μέτρησης	633
Προσδιορίζοντας τα αποτελέσματα	635
Μέτρηση πειραματικών πλαισίων	637
Προσδιορισμός παρεμβάσεων	637
Προσδιορισμός του πληθυσμού	638
Καινούρια και υφιστάμενα μέτρα	640
Λειτουργικοποίηση της επιτυχίας ή της αποτυχίας	640
Τύποι σχεδιασμών ερευνών αξιολόγησης	642
Πειραματικοί σχεδιασμοί	642
Οιονεί πειραματικοί σχεδιασμοί	644
Ποιοτικές αξιολογήσεις	650
Προβλήματα διοικητικής μέριμνας	652
Χρήση ερευνητικών αποτελεσμάτων	656
Έρευνα κοινωνικών ενδεικτών	665
Η θανατική ποινή και η αποτροπή	666
Προσομοίωση μέσω υπολογιστή	667
Δεοντολογία και έρευνα αξιολόγησης	668
13 Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων	673
Εισαγωγή	674
Σύνδεση θεωρίας και ανάλυσης	674
Ανακάλυψη μοτίβων	675
Μέθοδος της εμπειρικά θεμελιωμένης θεωρίας	677
Σημειωτική	679
Ανάλυση συνομιλίας	682
Επεξεργασία ποιοτικών δεδομένων	683
Κωδικοποίηση	684
Υπομνηματισμός	692
Εννοιολογική χαρτογράφηση	693
Προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή για ποιοτικά δεδομένα	696
Προγράμματα ανάλυσης ποιοτικών δεδομένων	697
Το Λευϊτικόν μέσα από το Qualrus	698
NVivo	702
Ποιοτική ανάλυση ποσοτικών δεδομένων	712
Αξιολογώντας την ποιότητα των ποιοτικών ερευνών	713
Δεοντολογία και ανάλυση ποιοτικών δεδομένων	717
14 Ανάλυση ποσοτικών δεδομένων	721
Εισαγωγή	722
Ποσοτικοποίηση δεδομένων	722
Ανάπτυξη κατηγοριών κωδικών	724
Δημιουργία φύλλου κωδικοποίησης	727
Καταχώριση δεδομένων	729
Μονομεταβλητή ανάλυση	730
Κατανομές	730

Κεντρική τάση	732
Διασπορά	737
Συνεχείς και διακριτές μεταβλητές	738
Λεπτομέρεια έναντι ευχρηστίας	739
Σύγκριση υποομάδων	739
«Σύμπτυξη» κατηγοριών απαντήσεων	741
Χειρισμός των απαντήσεων «Δεν γνωρίζω»	742
Αριθμητικές περιγραφές στην ποιοτική έρευνα	743
Διμεταβλητή ανάλυση	744
Δημιουργία ενός πίνακα ποσοστών	746
Κατασκευή και ανάγνωση διμεταβλητών πινάκων	748
Εισαγωγή στην πολυμεταβλητή ανάλυση	750
Κοινωνιολογική διάγνωση	753
Δεοντολογία και ανάλυση ποσοτικών δεδομένων	757
15 Η μελέτη και συγγραφή της κοινωνικής έρευνας	761
Εισαγωγή	762
Μελέτη κοινωνικών ερευνών	762
Οργανώνοντας μια επισκόπηση της βιβλιογραφίας	762
Περιοδικά και βιβλία	764
Αξιολόγηση ερευνητικών εκθέσεων	766
Συνητή χρήση του Διαδικτύου	773
Συγγραφή κοινωνικών ερευνών	783
Μερικά βασικά ζητήματα	784
Οργάνωση της έκθεσης	787
Οδηγίες για την υποβολή έκθεσης των αναλύσεων	792
Δημοσίευση	794
Η δεοντολογία της μελέτης και της συγγραφής κοινωνικών ερευνών	796
Παραρτήματα	801
A Χρήση της βιβλιοθήκης	802
B Τυχαίοι αριθμοί	811
Γ Κατανομή χ^2	813
Δ Περιοχές κανονικής καμπύλης	815
E Εκτιμώμενο σφάλμα δειγματοληψίας	816
Γλωσσάρι	817
Βιβλιογραφικές αναφορές	831